

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Bevezetés a pszichológiába II.
Tárgykód:	ANISMA1082
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Benyák Anikó Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	1/1/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Oktatás célja:

A fejlődés menetének bemutatása a főbb fejlődésemlekek és az egyes életkori szakaszok sajátosságainak megismertetésével; a pszichikus fejlődés belső és külső feltételeinek, valamint azok összefüggéseinek feltárása, az egyes pszichikus funkciók fejlődési jellemzőinek megismertetése

Tantárgy tartalma:

A fejlődés fogalma. A fejlődést meghatározó tényezők rendszere: érés és tanulás, öröklés és környezeti hatások viszonya. A fejlődés eltérő üteme és iránya. A fejlődés periódusai.

Az anya – gyermek kapcsolat (kötődés) jelentősége a pszichikus fejlődésben. Anyai depriváció, hospitalizáció. A kötődés fogalma, típusai. A félelem és a szorongás kezdetei és típusai.

Az újszülött- és csecsemőkor átfogó jellemzése. Mozgásfejlődés.

A kisgyermekkor átfogó jellemzése (kiemelt területek: beszédfejlődés, nyelvelsajátítás; ...én” - fejlődés).

Az óvodáskor átfogó jellemzése. A megismerő tevékenység fejlődése kisiskoláskorig. Piaget elmélete az értelmi fejlődés periódusairól.

A kisiskoláskor átfogó jellemzése. A beiskolázáshoz szükséges fejlettség kritériumai.

A prepubertás - és pubertáskor átfogó jellemzése. A digitális nemzedék információfeldolgozási sajátosságai.

Az erkölcsi szocializáció sajátosságai különböző elméletek tükrében (pszichoanalízis, szociális tanuláselmélet, kognitív irányzat: Piaget, Kohlberg).

A mese és a játék szerepe a személyiségfejlődésben. A rajzfejlődés jellemzői.

A személyiségalakulás folyamata különböző elméletek tükrében (Freud, Erikson; tanuláselmélet: szociális magatartásformák elsajátítása, a ...kíváncsiság-” és a ...kompetenciakésztetés” szerepe az ...én” – fejlődésben, az önszabályozó funkciók kialakulása.

Számonkérési és értékelési rendszere:

Aláírás feltétele:

- a szemináriumokon való aktív részvétel (legfeljebb 4 alkalomról való hiányzás a megengedett, indoktól függetlenül), a kiadott szakirodalom értő feldolgozása,
- **egy írásbeli dolgozat elkészítése és határidőre történő leadása.**

A dolgozatnak **tartalmaznia kell:**

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Bevezetés a pszichológiába II.
Tárgykód:	ANISMA1082
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Benyák Anikó Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	1/1/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Számonkérési és értékelési rendszere:

1 db kijelölt vizsgálat elvégzéséről szóló jegyzőkönyvet egy adott életkori periódusba tartozó, átlagos fejlődési ütemű gyermekről.

A jegyzőkönyvek felépítése:

- a hallgató adatai,
- a vizsgálat megnevezése,
- a vizsgált gyermek neve, életkora,
- a vizsgálat időpontja, időtartama és helyszíne,
- vizsgálati eredmények és elemzésük a fejlődéslélektani elméleti ismeretek felhasználásával,
- felhasznált források,
- mellékelt vizsgálati anyagok.

Az elkészítendő vizsgálatok jegyzéke (a négy periódusból egyet kell választani, az ahhoz tartozó vizsgálatok egyikét kell elvégezni és elemezni, a vizsgálati személyek száma: 1 fő)

A *csecsemő-és kisgyermekkor*hoz kapcsolódó vizsgálatok.

Az éntudat alakulása. Kósáné - Járó - Kalmár: Fejlődéslélektani vizsgálatok. 95-98 old

A csecsemő/kisgyermek napi ciklusa . Kósáné – Járó – Kalmár: Fejlődéslélektani vizsgálatok. 60-61. old. vagy 61-62. old.

Az óvodáskorhoz kapcsolódó vizsgálatok.

Erkölcsei képzetek és ítéletek . Kósáné – Járó – Kalmár: Fejlődéslélektani vizsgálatok. 168-170.old.

A kognitív fejlődés keretében: a mennyiség - ,az anyag –és a térfogat (folyadék) állandóság vizsgálata Piaget nyomán. Ormai, V.: Fejlődéslélektani gyakorlatok I. 164-167. old és 169-171. old.

A *kisiskoláskor*hoz kapcsolódó vizsgálatok.

Az erkölcsi fejlődés jellegzetességei. Kósáné - Járó - Kalmár: Fejlődéslélektani vizsgálatok. 283-285. old.

A kognitív fejlődés keretében: szerialitás - vizsgálat (Képsor-teszt : kiadott anyag).

A *pubertáskor*ra vonatkozó vizsgálatok.

Példakép / eszménykép választása. Kósáné - Járó - Kalmár: Fejlődéslélektani vizsgálatok. 217-218. old.

Jövőkép, avagy elképzelések a felnőtt életformáról. Kósáné – Járó- -Kalmár: Fejlődéslélektani vizsgálatok.

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Bevezetés a pszichológiába II.
Tárgykód:	ANISMA1082
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Benyák Anikó Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	1/1/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Számonkérési és értékelési rendszere:

291.old.

Terjedelem: min. 2. gépelt A/4-es oldal.

Leadási határidő: a szorgalmi időszak utolsó előtti hetének tanórája (szeminárium).

Leadás módja: a dolgozatot **nyomatott formában** (kizárólag tűzőgéppel összetűzve) kell eljuttatni az oktatóhoz a tanóra (szeminárium) időpontjában.

Vizsgára bocsátás feltétele: a félév végi aláírás megszerzése. A félévi tananyagból szóbeli vizsgát kell tenni. A szóbeli vizsga tárgyát a tematika végén található tételek adják.

Kollokviumi tételek

1. A fejlődés fogalma, a fejlődést meghatározó tényezők rendszere, a fejlődés periódusai, iránya és üteme.
2. A személyiségalakulás folyamata Freud és Erikson nyomán.
3. A szociális magatartásformák elsajátítása, a „kíváncsiság-” és a „kompetenciakészítés” szerepe az „én” – fejlődésben, az önszabályozó funkciók kialakulása.
4. Az anya – gyermek kapcsolat jelentősége a pszichikus fejlődésben. Anyai depriváció, hospitalizáció, rejtett érzelmi elhanyagoltság. A kötődés típusai. A félelem és a szorongás kezdetei és típusai.
5. Az újszülött –és csecsemőkor átfogó jellemzése. Mozgásfejlődés.
6. A kisgyermekkor átfogó jellemzése. Beszédfejlődés, nyelvelsajátítás, „én”-fejlődés.
7. Az óvodáskor átfogó jellemzése, különös tekintettel a megismerő funkciók sajátosságaira.
8. A kisiskoláskor átfogó jellemzése. A beiskolázáshoz szükséges fejlettség kritériumai.
9. A prepubertás –és pubertáskor átfogó jellemzése. A digitális nemzedék információfeldolgozási sajátosságai.
10. Az erkölcsi fejlődés sajátosságai különböző elméleti megközelítésben, különös tekintettel a kognitív elméletekre (Piaget, Kohlberg).
11. A mese és a játék szerepe a személyiségfejlődésben. A rajzfejlődés jellemzői.

Kötelező irodalom:

Kötelező irodalom

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Bevezetés a pszichológiába II.
Tárgykód:	ANISMA1082
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Benyák Anikó Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	1/1/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

Keményné Pálffy Katalin (1989): Bevezetés a pszichológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. I.4.fejezet 24-31.

Séra László (2001): Általános pszichológia. Comenius Bt., Pécs. 10.fejezet 220-236.oldal.

Jávorszky Edit (2009): Fejlődépszichológia. NymE-BPK, Sopron. 14-45, 66-77, 88-102, 119-140, 145-147, 156-164, 180-214, 225-234, 259-267.

Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes (1996 vagy más kiadás): Gyermeklélektan. Gondolat Könyvkiadó, Budapest. Az anya-gyermek kapcsolat, Gyerek anya nélkül I-II, A félelem kezdetei: bizonytalanság, csalódás, A tapasztalás nélkül látott világ, A tárgy független lesz szemlélőjétől, A beszéd kialakulása, Helyzetmegértés cselekvési sémával, Az éntudat kialakulása, A belső szabályozó rendszer kialakulása, Élménymaradványok, A vázlatosan lejátszott cselekvés egy egész történetet jelezhet, Tagolatlan egészek, viszonyítás nélküli részletek, Az ötéves egyszerre csak egy szempontból értelmezi a helyzeteket, Indulati konfliktusok, Mit tud az óvodás a világról, A játék öröme, A játékot a valóság táplálja, Ismeretek híján elméletképzés, Tudatos alkalmazkodás: feladat és teljesítmény, A gyermekrajz, A számfogalom kialakulása, Sorba rendezés és osztályozás, A szabály tudata és az erkölcsi ítéletek, Egyszerre több szempont érvényes, Kettős tudat, Az ellentmondásmentes gondolkodás igénye: feltevés és bizonyítás.

Gyarmathy Éva (2012): Ki van kulturális lemaradásban? In: In: Szekszárdi Júlia (szerk.): Digitális_de_generáció. Tanulmánykötet. Underground Kiadó, Budapest, 2012.69-82. vagy vagy http://digitalisnemzedek.hu/?page_id=256 letöltve: 2012.08.22.

Ranschburg Jenő (1994): Szeretet, erkölcs, autonómia. Integra – Projekt Kft., Budapest. 157-177.

Ajánlott irodalom

Bernáth L., Solymosi K. (2001): Fejlődéslélektan olvasókönyv. Tertia Kiadó, Budapest.

Cole, M. – Cole, S. (1997): Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó, Budapest.

Piaget, J. (1970): Válogatott tanulmányok. Gondolat Kiadó, Budapest.

Salamon J. (1993): A megismerő tevékenység fejlődéslélektana. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Vajda Zs. (2006): A gyermek pszichológiai fejlődése. Helikon Kiadó, Budapest.

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Bevezetés a pszichológiába II.
Tárgykód:	ANISMA1082
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Benyák Anikó Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	1/1/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

Oktató: Dr. Benyák Anikó